

การเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ(นปช.) หลังการรัฐประหาร ปีพ.ศ.2557-2561*

พรพรหม พรหมชาติ**

คำสำคัญ : การเคลื่อนไหวทางการเมือง/หลังการรัฐประหาร2557

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเกิดรัฐประหารเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 ได้ทำลายหลักการประชาธิปไตยโดยการฉีกรัฐธรรมนูญ ฉบับปีพุทธศักราช 2550 เป็นผลทำให้ประชาชนผู้รักประชาธิปไตยและกลุ่มนักกิจกรรมประชาธิปไตยทั้งหลายได้ออกมาแสดงจุดยืนต่อต้านการรัฐประหาร แต่คณะรัฐประหารก็มีการออกประกาศที่เกี่ยวกับการขัดขวางเสรีภาพการนำเสนอข้อมูลข่าวสารของสื่อมวลชน 6 ฉบับ และขัดขวางการแสดงออกของประชาชนทางสื่อออนไลน์อีก 2 ฉบับ (1) ทำให้การเคลื่อนไหวของภาคประชาชนแทบจะทำได้ไม่ได้ กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) เป็นกลุ่มการเคลื่อนไหวภาคประชาชน ที่รวมตัวกันตั้งแต่ปี 2549 ในชื่อ นปก. และมาเปลี่ยนชื่อ เป็น นปช. เมื่อปี 2550 เป็นกลุ่มการเคลื่อนไหวภาคประชาชนที่มีบทบาทในรอบทศวรรษนี้ แม้หลังการรัฐประหารการเคลื่อนไหวจะเป็นไปด้วยความยากลำบาก เพราะแกนนำหลักถูกควบคุมตัว กำจัดสิทธิเสรีภาพหลังรัฐประหารรวมทั้งถูกบังคับให้ลงลายมือชื่อตกลงว่าจะไม่เคลื่อนไหวทางการเมือง อีกทั้งมีประกาศคณะรัฐประหารที่กำจัดสิทธิเสรีภาพห้ามอยู่รวมกันเกิน 5 คน การเคลื่อนไหวของภาคประชาชนที่มีประชาชนสนับสนุนจำนวนมากจึงเป็นไปอย่างลำบาก

---

* บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระเรื่อง**การเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ(นปช.) หลังการรัฐประหาร ปีพ.ศ.2557-2561** โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.จักรี ไซยพิณิจ เป็นที่ปรึกษา

* นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต โครงการการจัดการงานสาธารณะ คณะรัฐศาสตรมหาวิทยาลัยรามคำแหง

อย่างแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติจึงเป็นไปอย่างลำบากอีกทั้งทุกการเคลื่อนไหวถูกติดตามจากเจ้าหน้าที่ของคณะรัฐประหารตลอดเวลา จนสื่อมวลชนและสังคมภายนอกเข้าใจว่า บทบาทการเคลื่อนไหวของ นปช.ไม่มีพลังภายใต้การควบคุมของคณะรัฐประหาร คสช. (2) ถึงกับมีกระแสว่า นปช. ล่มสลายแล้ว แต่ในมุมมองของ คสช. ไม่เป็นเช่นนั้น เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม 2558 หนังสือพิมพ์ข่าวสดได้วิเคราะห์ในบทความ “บทบาท ความหมาย ของ นปช. “คนเสื้อแดง” มุม คสช. มุมรัฐบาล” ว่าปรากฏการณ์ประเด็นต่างๆ ที่เกิดขึ้นเป็นกระแสในสังคมและส่งผลกระทบต่อคณะรัฐประหารในช่วงเวลา 1 ปีแรกที่คณะรัฐประหารยึดอำนาจ มี นปช.อยู่เบื้องหลัง (3) ทั้งกรณีทุตจิริตอุทยานราชภักดีที่คสช. เข้าใจว่ามีนายจตุพร พรหมพันธุ์ กับ นายณัฐวุฒิ ใสยเกื้อเกี่ยวข้องด้วย และกรณีที่ นายเกิ้น ทาวน์เซนต์ ทุตสหรัฐอเมริกาที่ตั้งข้อสังเกตต่อประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 112 เมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2557 แล้ว ทุตสหรัฐอเมริกาได้ไปถ่ายภาพพร้อมกับ นางธิดา ถาวรเศรษฐ และ นพ.เหวง โตจิราการเผยแพร่ผ่านสื่อ

ในรอบทศวรรษ 2549 - 2559 ประเทศไทยมีการยึดอำนาจจากคณะเผด็จการทหาร 2 ครั้ง โดยหลังการเกิดรัฐประหารครั้งแรกเมื่อ 19 กันยายน 2549 ได้เกิดกลุ่มการเคลื่อนไหวภาคประชาชนที่มีชื่อว่า กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) (1) ขึ้นมา ทำให้การรัฐประหารเมื่อปี 2549 ฝ่ายอนุรักษ์นิยมและคณะรัฐประหารประเมินว่าการทำรัฐประหารครั้งนั้นไม่ประสบผลสำเร็จ ถึงกับมีคำว่า “เสียของ” ออกมา เพราะการรัฐประหารครั้งนั้นไม่สามารถกำจัดคู่แข่งทางการเมืองที่เป็นฝ่ายทุนใหม่ลงไปได้ ชัยชนะอยู่ในมือคณะรัฐประหาร คมช.เพียง 4 เดือนเท่านั้น เพราะทันทีที่มีการเลือกตั้งภายใต้กติกาฉบับปี 2550 “พรรคทักษิณ” ที่อยู่ในชื่อพรรคพลังประชาชนก็กำชัยชนะในการเลือกตั้ง 23 ธ.ค. 2550 สิ่งที่เคยคิดว่า “ชนะ” จึงกลับกลายเป็น “พ่ายแพ้” (2) รวมทั้งสร้างความขัดแย้งวุ่นวายในประเทศไทยตลอดเวลาและก่อให้เกิดการเติบโตของกลุ่มการเคลื่อนไหวภาคประชาชน แนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ หรือ นปช. ขึ้นมาเมื่อฝ่ายอนุรักษ์นิยมและทหารในประเทศไทยเพลี่ยงพล้ำจึงสร้างสถานการณ์ความวุ่นวาย (3) เพื่อสร้างชนวนทำให้เกิดการรัฐประหารขึ้นอีกครั้งเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2557 ซึ่งในการยึดอำนาจครั้งนี้ คณะรัฐประหารมีจุดประสงค์ต้องการกำจัดกลุ่มการเคลื่อนไหวภาคประชาชนที่มีชื่อว่า กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) และกำจัดเครือข่ายทุนใหม่ทางการเมืองหรือกลุ่ม “พรรคทักษิณ” เมื่อเวลาผ่านไปหลังการรัฐประหาร 4 ปีว่ากลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ที่เป็นกลุ่มการเคลื่อนไหวภาคประชาชนที่คณะรัฐประหารต้องการกำจัดก็ยังไม่สลายไป แม้แกนนำและสมาชิกจะถูกกำจัดเสรีภาพด้วยการจองจำหลายครั้ง ถูกบังคับให้ลงลายมือชื่อตกลงว่าจะ

ไม่เคลื่อนไหวทางการเมือง มีแกนนำและสมาชิกบางส่วนที่ลี้ภัยไปประเทศที่ 3 อีกทั้งมีประกาศคณะรัฐประหารที่กำจัตสิทธิเสรีภาพอีกหลายฉบับการออกประกาศที่เกี่ยวกับการขัดขวางเสรีภาพการนำเสนอข้อมูลข่าวสารของสื่อมวลชน 6 ฉบับ และขัดขวางการแสดงออกของประชาชนทางสื่อออนไลน์อีก 2 ฉบับ (4) มีประกาศห้ามอยู่รวมกันเกิน 5 คน มีการอายัดบัญชีธนาคารสมาชิก มีการดำเนินคดีขัดคำสั่ง คสช. มีการเรียกตัวไปปรับทัศนคติถ้าแสดงความคิดเห็นที่ไม่เป็นไปตามความต้องการของคณะรัฐประหาร ภายใต้ข้อจำกัดที่มากมายที่ทำให้การเคลื่อนไหวที่แทบเป็นไปได้ไม่ได้ จึงเป็นกรณีศึกษาที่น่าสนใจว่า แนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ หรือ นปช. เคลื่อนไหวและดำรงบทบาทองค์กรตลอด 4 ปีกว่าเพื่อไปสู่เป้าหมายการจัตให้มีการเลือกตั้งในระบอบประชาธิปไตยเช่นไร ในภาวะที่ถูกฝ่ายมีอำนาจรัฐต้องการกำจัตองค์กร

การศึกษาครั้งนี้จึงศึกษาเน้นไปที่เคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) เพื่อศึกษาว่าภายใต้ข้อจำกัด ข้อตกลงที่ถูกบังคับโดยคณะรัฐประหารไม่ให้เคลื่อนไหวทางการเมืองภาคประชาชน นปช. เคลื่อนไหวด้วยวิธีการและรูปแบบเช่นใดระหว่างปี 2557 - 2561 เพื่อเข้าถึงเป้าหมายที่ต้องการให้รัฐบาลที่มาจากการรัฐประหารลงจากอำนาจเพื่อกลับคืนสังคมเข้าสู่การเลือกตั้งที่เป็นประชาธิปไตย

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1.) เพื่อศึกษาเป้าหมายในการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) 2.) เพื่อศึกษายุทธวิธีในการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) 3.) เพื่อศึกษาถึงอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการเคลื่อนไหวช่วงปีพ.ศ.2557ถึงปีพ.ศ.2561

วิธีการดำเนินการศึกษา

การศึกษา เรื่อง การเคลื่อนไหวกองการเมืองของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ(นปช.) หลังการรัฐประหาร ปีพ.ศ.2557-2561 เป็นงานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยอาศัยวิธีการเชิงพรรณนา (Descriptive)และการวิเคราะห์ (Analysis methods) เป็นการศึกษาของกิจกรรมของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ(นปช.) ซึ่งเป็นช่วงเปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่สำคัญของสังคมไทย และเหตุการณ์หลังจากการรัฐประหารเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ.2557 ก็ถือเป็นช่วงเวลาสำคัญที่น่าติดตามกลุ่มการเคลื่อนไหวกองการเมือง อย่างกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ(นปช.) ว่ากลุ่มนี้จะเคลื่อนไหวยังไร หลังเหตุการณ์รัฐประหารปี2557-2561 ดังนั้น การค้นหาคำตอบจึงจำเป็นต้องมีการวิเคราะห์เจาะลึกเพื่อให้ได้คำตอบที่กลั่นกรองออกมาเป็นองค์ความรู้ใหม่ และเข้าถึงแก่นแท้ของปรากฏการณ์ที่ศึกษาและตรวจสอบความน่าเชื่อถือได้ จึงจำเป็นต้องสืบค้นหาข้อมูลอย่างละเอียดรอบด้าน

ผู้วิจัยจึงเลือกใช้การวิจัยเชิงคุณภาพเป็นเครื่องมือในการศึกษาโดยมีรายละเอียดของขั้นตอนการศึกษาวิจัย และในขณะเดียวกันก็จะกำหนดประเด็นต่างๆ เพื่อการวิเคราะห์สารของ กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ ในลำดับต่อไปนี้ โดยสรุปกระบวนการวิจัยจะประกอบด้วย 1.) การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) เป็นการศึกษาจากการรวบรวมแนวคิดทฤษฎี รายงาน บทความ เอกสารต่างๆ 1.1) ศึกษาจากกรอบแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 1.2) เอกสารที่เกี่ยวข้องกับขบวนการเคลื่อนไหวกองการเมือง เอกสารชั้นต้น (Primary source) ประกอบด้วย แถลงการณ์ของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ในช่วงเหตุการณ์สำคัญๆ เอกสารชั้นรอง (Secondary source) ประกอบด้วย เอกสาร บทวิเคราะห์ บทความออนไลน์ งานวิจัย และทฤษฎีทางการเมืองต่างๆ ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) 2.) การวิเคราะห์และตีความหมายของเนื้อหา จากเหตุการณ์สำคัญตามลำดับเหตุการณ์และเน้นประเด็นหลักๆ ที่กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ได้ทำการเคลื่อนไหวกองการเมืองหลังการรัฐประหาร2557

ผลการศึกษาและอภิปราย

จากผลการศึกษาสรุปได้ว่า

1. เป้าหมายในการเคลื่อนไหว ผลของการศึกษาพบว่า เป้าหมายในการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ(นปช.) หลังการรัฐประหารปี2557-2561 นั้นกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ(นปช.) กลุ่มนี้มีอุดมการณ์ที่ชัดเจนในเรื่องของประชาธิปไตย ดังนั้นกลุ่มนี้จึงกระทำทุกวิถีทาง ทุกช่องทางที่มี ในการที่จะสามารถก่อเหตุประชาธิปไตยในประเทศไทย การจะเกิดเหตุประชาธิปไตยได้นั้นนั่นหมายความว่าประชาชนต้องมีความเข้าใจ และต้องมีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยโดยมีการเลือกตั้งให้อำนาจนั้นเป็นของประชาชน และอีกหนึ่งอย่างที่ได้เห็นได้ชัดเจน กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ(นปช.) เป็นกลุ่มที่มีความต่อต้านระบบเผด็จการ คือไม่เอาเผด็จการในทุกรูปแบบ ด้วยมีอุดมการณ์และทิศทางที่ชัดเจนเช่นนี้และอยู่ในสภาวะการณ์ของสังคมที่ไม่สามารถเคลื่อนไหวทางการเมืองได้ ไม่สามารถที่จะมีการจัดชุมนุมได้ หรือไม่สามารถที่จะร่วมเคลื่อนไหวกัน ได้ร่วมกับโรงเรียนนปช. อย่างในอดีต แต่ยังคงมีการเรียกร้องให้สังคมมีความเป็นประชาธิปไตย ให้ผู้นำหรือผู้ปกครองประเทศที่มาจากประชาชน และการเคลื่อนไหวในเชิงประเด็นทั้งเรื่องของการรณรงค์คัดค้านรัฐธรรมนูญของคสช. เรื่องของการตั้งศูนย์ปราบโกงประชามติ การวิพากษ์วิจารณ์กฏอัยการศึก ซึ่งจะเห็นว่าเป็นการต่อสู้เชิงประเด็น โดนมุ่งอยากเห็นสังคมมีความเป็นประชาธิปไตยอย่างสมบูรณ์สง่างาม

2. ยุทธวิธี ผลของการศึกษาพบว่า เคลื่อนไหวผ่านการสร้างพื้นที่สื่อ สื่อสำคัญที่ผู้วิจัยศึกษาแล้วพบว่า ในการเคลื่อนไหวของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ(นปช.) มีการใช้สื่อโทรทัศน์ช่องหนึ่ง นั่นคือช่องพีซีทีวี(Peacetv) จะเห็นว่ามีแกนนำกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ(นปช.) มาออกรายการต่างๆของช่อง มาแสดงความคิดเห็น มาอธิบายและจะเห็นว่าทั้งหมดทั้งมวลที่กระทำนั้น ก็เพื่อเผยแพร่หลักการประชาธิปไตยและต่อต้านการเผด็จการ ด้วยเหตุที่ว่ากลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ(นปช.)มีอุดมการณ์ประชาธิปไตย ยึดหลักคนเท่ากับคนคน คนมีสิทธิเสรีภาพเท่าเทียมกัน หลักการนิติรัฐนิติธรรม มีธรรมาภิบาล ใช้หลักเหตุผลรัฐบาลปกครองโดยเสียงข้างมาก และก็นำถึงเสียงข้างน้อยซึ่งเป็นฝ่ายค้าน เมื่อเป็นอย่างนี้แล้วจะเห็นว่ากลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ(นปช.) มีอุดมการณ์ชัดเจน และในเมื่อไม่สามารถออกมาเคลื่อนไหวทางการเมืองในรูปแบบเก่าได้ จึงจำเป็นต้องใช้ยุทธวิธีทางสื่อ ซึ่งปัจจุบันนี้ก็เอื้อมาก เมื่อเผยแพร่ทางเทคโนโลยี สื่อโทรทัศน์

แล้ว ในบางครั้งยังมีคนนำไปเผยแพร่ต่อ ทางโซเซียลมีเดีย ด้านอื่นๆอีกด้วยการเคลื่อนไหวทางสื่อที่ออกไปนั้น เท่าที่ศึกษาแล้วนั้นกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ(นปช.) ไม่ได้วัดผลของการสื่อสารที่สื่อออกไป เพื่อรู้ว่าสื่อส่งไปถึงไหน อย่างไร คือหลักการสื่อสาร มีต้นสาร การจัดทำสารหรือผลิตสาร ช่องทางการเผยแพร่ นั่นก็คือพีซทีวี(Peacetv) ส่วนผู้รับสารก็คือประชาชน กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ(นปช.)ไม่มีการวัดผลโดยตรง แต่สามารถเห็นได้จากประชาชนซึ่งติดตามข้อมูลข่าวสารจากสถานีโทรทัศน์พีซทีวี(Peacetv) เคลื่อนไหวโดยการให้น้ำหนักทางฝ่ายประชาธิปไตย เคลื่อนไหวด้วยการใช้สื่อเป็นตัวขับเคลื่อนความเห็นและใช้สื่อในการขยายความเห็น ไปยังมวลชนของแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติและไปยังมวลชนฝ่ายประชาธิปไตยอื่นๆ เรื่องประเด็นและหลักการทางการเมืองในแต่ละช่วง ถือเป็นยุทธวิธีที่มีประสิทธิภาพ

3. อุปสรรค ผลของการศึกษาพบว่า การถูกคุกคามจับตามองจากฝ่ายอำนาจรัฐ อีกทั้งยังมีคำสั่งต่างๆมากมายจากคณะรักษาความแห่งชาติ(คสช.) เช่น การออกคำสั่ง คำสั่งหัวหน้า คสช. ฉบับที่ 3/2558 ข้อ 12 กำหนดว่า ผู้ใดมั่วสุม หรือชุมนุมทางการเมือง ณ ที่ใด ๆ ที่มีจำนวนตั้งแต่ห้าคนขึ้นไปเมื่อมีคำสั่งออกมาก็หมายความว่าไม่มีกลุ่มการเคลื่อนไหวทางการเมืองใดจะสามารถทำการเคลื่อนไหวได้ ตั้งแต่ห้าคนขึ้นไป ไม่ว่าจะกลุ่มการเมืองใดหรือกลุ่มใดก็ตามที่มีความประสงค์จะเคลื่อนไหวในทางการเมืองก็จะกระทำมิได้ กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ(นปช.) ซึ่งถือว่าเป็นกลุ่มก่อกวนทางการเมือง ก็ไม่ได้มีการเคลื่อนไหวอะไรในรูปแบบการเดินถนน เหมือนกับปี2553ที่ออกมาเคลื่อนไหว ที่ถนนราชประสงค์ สนามกีฬาราชมั่งคลาภิบาลสถาน หรือปี2557ที่ถนนอักษะ สิ่งนี้ก็เงียบไปไม่สามารถไปกระทำการชุมนุมใดๆได้ทั้งสิ้นเนื่องจากเป็นคำสั่งของคสช. อุปสรรคข้อที่สอง จะเห็นได้ว่าเมื่อมีการเคลื่อนไหวแม้ว่าจะยังไม่ผิดกฎหมายก็จะมีเจ้าหน้าที่ของรัฐ เข้าไปดำเนินการ ไปขัดขวาง มีการเชิญไปปรับทัศนคติ หรืออาจมีการคุมตัวนำไปที่ใดที่หนึ่ง ยกตัวอย่างกรณีกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ(นปช.)มีการเดินทางไปอุทยานราชภักดิ์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ก็มีการจับกุมตัวแกนนำ ซึ่งในวันนั้นจับกลุ่มที่บริเวณตลาดมหาชัย แต่ไม่ทราบว่ามีตัวไปที่ใด ทำให้นางธิดา ถาวรเศรษฐ์ ที่ปรึกษากลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ(นปช.)เป็นผู้นำออกแถลงการณ์เพื่อเรียกร้องให้มีการปล่อยตัว จนกระทั่งช่วงค่ำมืดของวันนั้น จึงจะมีการปล่อยตัวเหล่าแกนนำ ในช่วงเวลาที่ผ่านมากลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ(นปช.)ขยับตัว มีการเคลื่อนไหวเล็กๆน้อยๆก็โดนจับตามอง แม้กระทั่งการทำประขามติ เสียงประขามติร่างรัฐธรรมนูญไทย พ.ศ.2559 ที่จะจัดขึ้นในวันอาทิตย์ที่ 7

สิงหาคม พ.ศ.2559 กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ(นปช.)มีการจัดตั้งศูนย์ปราบโกง ประชามติ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการทุจริตหรือการโกงการทำประชามติเกิดขึ้น ทำในสิ่งที่ดี โดยหลัก ประชาธิปไตย เมื่อมีการโหวตแล้วประชาชน มีสิทธิ์ที่จะไปลงคะแนนการใช้สิทธิ์ ลงโหวต ได้โดยที่ไม่ถูกโกง ไม่ถูกขี้หน้าจากบุคคลใดใดก็ตาม กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ(นปช.)ให้ความสำคัญ ตรงนี้ ให้คนได้รู้จักว่ารัฐธรรมนูญฉบับนี้เป็นอย่างไร องค์การแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.)เข้ามาเกี่ยวข้องในเรื่องนี้ มันทำให้เกิดประโยชน์ทางด้านประชาธิปไตยที่ประชาชนมีส่วนร่วมเห็นควร เป็นสิ่งที่ถูกต้อง ซึ่งในการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.)เป็นสิ่งกระทำไต่ยาก แต่อย่างไรก็ตามด้วยอุดมการณ์และจุดมุ่งหมาย จึงมีวิธีการปฏิบัติต่างๆที่จะ ดำเนินการเพื่อไม่ให้ถูกขัดขวาง ในการเคลื่อนไหวทางการเมืองครั้งนี้

อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการเปรียบเทียบผลของการวิจัยที่ผู้วิจัยได้ศึกษากับงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการเปรียบเทียบ 3 งานวิจัยดังนี้

อุบลพรรณ กระจำงโพธิ์, 2553 ได้ทำการศึกษาเรื่อง การเคลื่อนไหวของขบวนการแนวร่วม ประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ช่วงรัฐบาลอภิสิทธิ์

ผลการวิจัยพบว่า การเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ(นปช.) มีอุดมการณ์ที่ชัดเจน นั่นคือความเป็นประชาธิปไตย การเคลื่อนไหวหลังจากการรัฐประหาร ในวันที่ 19 กันยายน พ.ศ.2549 ทำให้มองเห็นพัฒนาการในการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม นปช. สำหรับการเคลื่อนไหวในยุค นปช. ดำเนินการเคลื่อนไหวต่อเนื่องเป็นการใช้พื้นที่การชุมนุม ในยุคนั้นมี เป้าหมายเฉพาะหน้าคือ การคว่ำแล้วรัฐธรรมนูญของคณะรัฐประหารทั้งฉบับปีพุทธศักราช 2549 และฉบับที่กำลังร่างอยู่ในขณะนั้นคือฉบับปีพุทธศักราช 2550 และปฏิเสธผลจากการยึดอำนาจครั้งนี้ทั้งหมด อย่างไรก็ตามกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ ยังคงยึดหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เสียข้างมากจากประชาชน

จากการศึกษาในงานวิจัยเรื่องนี้พบว่ามีความเหมือนและความแตกต่างกับงานวิจัยของผู้วิจัย เพราะจากการศึกษาพบว่า ความเหมือน ด้วยอุดมการณ์และหลักการประชาธิปไตยของกลุ่มแนวร่วม

ประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ(นปช.) ยังคงเช่นเดิม คือการต่อต้านการรัฐประหาร ไม่เอาเผด็จการในทุกรูปแบบ และยังคงยึดหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตยเสียงข้างมากมาจากประชาชน

ความแตกต่าง การเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) หลังการรัฐประหารปี 2557 ถึงปี 2561 นั้นไม่ได้มีการจัดพื้นที่ชุมนุมทางการเมืองอย่างในอดีต ด้วยความเข้มข้นของกฎหมายและกฎอัยการศึกที่ห้ามชุมนุมทางการเมือง กลุ่มนปช. จึงไม่สามารถจัดการชุมนุมในรูปแบบเดิมได้แต่มีการเคลื่อนไหวทางการเมืองโดยใช้สื่อ ทั้งสื่อโซเชียลมีเดีย และสื่อโทรทัศน์ เป็นการสื่อสารไปยังมวลชนคนเสื้อแดงทั้งแผ่นดินให้ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารและความเคลื่อนไหวของแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ(นปช.) อีกทั้งได้รับข้อมูลข่าวสารในการบริหารประเทศและการทำงานของรัฐบาลโดยการวิพากษ์วิจารณ์อย่างตรงไปตรงมาของบรรดาแกนนำ

เอกพลณัฐ ญัฐพัชรนันท์, 2558 ได้ทำการศึกษาเรื่อง การเมืองเสื้อสีกับการศึกษาขบวนการโต้กลับตามจารีตการศึกษาขบวนการทางสังคมและการเมือง

ผลการวิจัยพบว่า การเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่มคนเสื้อแดง ภายใต้กรอบการศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแสดงต่าง ๆ นั้น สามารถสรุปได้ว่า เป็นการเคลื่อนไหวของขบวนการมวลชนประชาธิปไตยแสดง ซึ่งเริ่มต้นมาจากการชุมนุมประท้วงตามสิทธิทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย โดยเรียกร้องที่จะงัดข้อเรียกร้องให้เกิดการยุบสภาและการจัดการเลือกตั้งใหม่ของรัฐบาลอภิสิทธิ์ ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่การเรียกร้อง ให้เกิด “ความยุติธรรมทางสังคม” ทั้งนี้เป็นการปรับโครงสร้างทางสังคมและทางการเมืองที่สำคัญ เพื่อให้เกิดการจัดสรรทรัพยากรขึ้นใหม่ อันนำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม เช่น การเรียกร้องให้ยกเลิก 2 มาตราฐาน การโค่นอำมาตย์ ซึ่งจะมีแนวโน้มไปสู่การเป็นขบวนการปฏิวัติมวลชนที่เริ่มมีการเคลื่อนไหวแบบสุดขั้ว จากการศึกษาในงานวิจัยเรื่องนี้พบว่า มีความเหมือนกับงานวิจัยของผู้วิจัย เพราะจากการศึกษาพบว่า การเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ(นปช.) ภายใต้กรอบการศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวแสดงต่าง ๆ ซึ่งมีปัจจัยภายในคือแกนนำกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ(นปช.) มียุทธวิธีโดยใช้สื่อ ทั้งสื่อโทรทัศน์ สื่อโซเชียลมีเดีย และสื่อบุคคล มาเป็นตัวประกอบทั้งนี้เพื่อเป็นการทำตามสิทธิทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย โดยการแสดงออกผ่านความคิดเห็นในช่องทางที่สามารถกระทำได้แม้จะไม่สามารถสร้างการชุมนุมประท้วง

ได้อย่างในอดีตแต่การเรียกร้อง “สู่ความยุติธรรมทางสังคมและระบอบประชาธิปไตย” ยังคงเป็นการโต้กลับอย่างหนึ่งที่ทางกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ(นปช.) มุ่งในการเคลื่อนไหวทางการเมืองครั้งนี้

เอกพลณัฐ ญัฐพัชรนันท์, 2556 ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปฏิสัมพันธ์ระหว่างรัฐ ขบวนการและขบวนการโต้กลับ: กรณีศึกษาการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่มคนเสื้อแดง ตั้งแต่ปี 2549-2553

ผลการวิจัยพบว่าหลังการรัฐประหาร 19 กันยายน 2549 แสดงให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติการเมืองอีสานอย่างชัดเจน เพราะถึงแม้ว่าคณะรัฐประหารจะสามารถยึดอำนาจจากรัฐบาลนายทักษิณ ชินวัตร ได้สำเร็จแต่กลับไม่สามารถกวาดล้างกลุ่มผู้สนับสนุนนายทักษิณ และพรรคการเมืองที่เค้านับสนุนได้ ไม่ว่าจะเกิดขึ้นภายใต้ชื่อใดก็ตาม การเมืองไทยยุค “หลังรัฐประหาร” หรือยุค “หลังทักษิณ” ได้แสดงให้เห็นว่าศูนย์กลางอำนาจทางการเมืองไม่ได้กระจุกตัวอยู่เพียงแค่ชนชั้นนำในกรุงเทพ อีกต่อไป เพราะชนบทได้กลายเป็นพื้นที่สำคัญและทรงพลังมาก หลังจากยุคนั้นแล้วเห็นพ้องต้องกันว่ามีการเพิ่มสัดส่วนของ “ประชาธิปไตยแบบประชาชน” ให้มีมากขึ้น ประกอบกับมีการชุมนุมของขบวนการมวลชนเสื้อแดงเรียกร้องให้สร้างความเป็นธรรมทางสังคม (social justice) ให้เกิดขึ้นแก่สังคม จากการศึกษาในงานวิจัยเรื่องนี้พบว่า มีความเหมือนกับงานวิจัยของผู้วิจัย เพราะจากการศึกษาพบว่า การเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ(นปช.) ช่วงปี 2557-2561 พบว่ามีการเปลี่ยนแปลงอย่างหนึ่งที่ได้เห็นได้ชัดเจน คือ ประชาชนมีการโต้ตอบกับอำนาจรัฐมากขึ้น และขบวนการโต้กลับทางสังคมนี้ก็เป็นการสร้างจุดแข็งให้กับมวลชนฝ่ายประชาธิปไตยไม่ว่าจะมีองค์กรทางการเมืองสนับสนุนอยู่หรือไม่ จะเห็นว่าหลังปี 2557 มีมวลชนหน้าใหม่จำนวนมากซึ่งไม่ใช่กลุ่มคนเสื้อแดงที่ร่วมต่อสู้มาตั้งแต่ปี 2549 แต่เป็นผู้คนที่ไม่ยอมจำนนต่อความอยุติธรรม และได้มาทำการกดดันทางสังคมโดยการใช้ช่องทางสื่อมากขึ้น ทำให้เกิดวงกว้างและขยายมวลชนในอุดมการณ์ทิศทางเดียวกันได้อย่างรวดเร็ว การเมืองไทยหลังยุครัฐประหาร จะพบว่าประชาชนมีความซึบซับในคำว่า “ระบอบประชาธิปไตย” และ “ระบอบเผด็จการ” มากขึ้นซึ่งอาจนำไปสู่การพยายามไม่ให้มีการรัฐประหารเกิดขึ้นในครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ องค์การทางการเมืองกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ(นปช.) ยังคงต้องวางแนวทางการเคลื่อนไหวทางการเมืองโดยเน้นถึงยุทธศาสตร์เป้าหมายใหญ่ โดยการใช้สื่อที่เกี่ยวข้องทั้งหมดของตนเองให้เป็นระบบ ทั้งสื่อโทรทัศน์ที่เป็นช่องหลัก สื่อโซเชียลมีเดียที่เป็นของตนเองและเครือข่ายอีก ทั้งสื่อโซเชียลมีเดีย ยังมีกลุ่มมวลชนในการช่วยขยายข้อมูลอย่างกว้างขวาง และสื่อบุคคลซึ่งมีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าสื่ออื่นๆ ในการร่วมปฏิบัติการกิจเพื่อให้บรรลุภาระหน้าที่ให้สำเร็จ คำนึงถึงห้วงเวลาการปกครองในแต่ละรอบของการเคลื่อนไหวทางการเมือง เพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายสู่ความเป็นจริงมากที่สุด กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ(นปช.) มีข้อได้เปรียบในการเคลื่อนไหว ในจุดที่มีฐานมวลชนเป็นจำนวนมากมีการร่วมมือจากประชาชนเป็นอย่างดี สิ่งนี้จะก่อให้เกิดสังคมประชาธิปไตยอย่างสมบูรณ์แบบ

เอกสารอ้างอิง

อุบลพรรณ กระจ่างโพธิ์, 2553 การเคลื่อนไหวของขบวนการแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ช่วงรัฐบาลอภิสิทธิ์ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เอกพลณัฐ ญัฐพัชรัตน์, 2556 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างรัฐ ขบวนการและขบวนการโต้กลับ: กรณีศึกษา การเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่มคนเสื้อแดง ตั้งแต่ปี 2549-2553 คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

เอกพลณัฐ ญัฐพัชรัตน์, 2558 การเมืองเสื้อสีกับการศึกษาขบวนการโต้กลับตามจารีตการศึกษา ขบวนการ ทางสังคมและการเมือง คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

บีบีซี. 2560. “19 กันยายน 2549: 11 ปีของ รัฐประหารเสียของ”. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.bbc.com/thai/thailand-41315814> [เข้าถึงวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2562].

ไอลอฟร็ดอม. 2560 "สรุปสถานการณ์ปี 2557 5/5 : เก็บตกเหตุการณ์ก่อน-หลังรัฐประหาร การเซ็นเซอร์ตัวเอง การปิดกั้นสื่อออนไลน์ การปิดวิทยุชุมชน และอื่นๆ ". [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://freedom.ilaw.or.th/en/node/239> [เข้าถึงวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2562].

โอเคนชั่น. 2552 "การเมืองภาคประชาชนทนไม่ไหว". 19 กุมภาพันธ์. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://oknation.nationtv.tv/blog/print.php?id=833116> [เข้าถึงวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2562].

โกทูโนว์. 2555 "ความหมายขององค์กร". 19 กุมภาพันธ์. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <https://www.gotoknow.org/posts/207238> [เข้าถึงวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2562].

Knowledge-Expresse, 2553, “มุมมองบริบททฤษฎีขบวนการทางสังคมใหม่ (New Social Movement –NSM)”. 20 กุมภาพันธ์. แหล่งที่มา: <http://phatrasamon.blogspot.com/2010/01/new-social-movement-nsm.html> [เข้าถึงวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2562].

วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, “สถานีโทรทัศน์ช่องพีชทีวี” . 25 กุมภาพันธ์. แหล่งที่มา: [https://th.wikipedia.org/wiki/พีชทีวี_\(ประเทศไทย\)](https://th.wikipedia.org/wiki/พีชทีวี_(ประเทศไทย)) [เข้าถึงวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2562].